

Žene čine većinu članstva Hrvatskog dizajnerskog društva

U Hrvatskom dizajnerskom društvu žene čine većinu članstva. Od ukupno 640 članova/ica raspodijeljenih u kategorije: profesionalna, pripravnička, studentska, emeriti i počasnici članovi/ice udio žena iznosi 55,5% naspram 45,5% muškaraca odnosno HDD broji 355 članica i 285 članova.

Članstvo u HDD-u je dobrovoljno i primjetna je tendencija rasta s obzirom da se natječaji za primanje novih članova/ica raspisuju 2-3 puta godišnje. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da je ravnopravnost spolova, u smislu uravnotežene zastupljenosti oba spola u djelovanju Društva, ostvarena.

Analiza spolne raspodjele članstva unutar pojedinih kategorija pokazuje međutim da su žene znatno podzastupljene unutar kategorije emerita odnosno dizajnera/ica profesionalaca s navršenih 65 godina života kao i među autorima/cama kojima je dizajn osnovno zanimanje. S druge strane natpolovična zastupljenost žena među pripravnicima i unutar studentske populacije govori o rastućem trendu feminizacije ove profesije.

Kategorija članstva*	žene	muškarci
Emeriti	5	20
Profesionalci	143	162
Pripravnici	113	56
Studenti	94	46
Počasnici članovi	0	1
Ukupno	355	285

*Legenda:

Profesionalci – autori/ice kojima je dizajn osnovno zanimanje, odnosno svi oni autori/ice koji na području dizajna djeluju profesionalno, a koji/e zadovoljavaju propisane kriterije. U kategoriju profesionalaca bit će primljeni/e kandidati/kinje s najmanje 3 godine profesionalnog iskustva, a koji su zadovoljili kriterije za vrednovanje.

Emeriti - dizajneri/ice profesionalci s navršenih 65 godina života stječu pravo ulaska u kategoriju emerita.

Počasnici članovi - eminentni članovi/ice društva zaslužni za razvoj i doprinos dizajnerske struke mogu postati počasnim članovima/icama isključivo na prijedlog Upravnog odbora HDD-a.

Pripravnici - članstvo u ovoj kategoriji stječe se na dva načina: temeljem prvostupanjske diplome odgovarajućeg fakulteta odnosno temeljem odluke Komisije za primanje novih

članova (profesionalni dizajneri/ice koji ne ispunjavaju u potpunosti kriterije koji su potrebni za ulazak u kategoriju profesionalaca, a mogu imati i manje od 3 godine iskustva).

Studenti - svi studenti/ice na nekom od studija u Hrvatskoj i inozemstvu.

Ukoliko pogledamo strukturu, ne samo po spolu već i po dobi, uočava se da je najprisutnija kategorija žena u dobi od 20 – 49 godina, dakle radi se o osobama u najproduktivnijoj dobi. Od ukupno 355 članica, njih čak 316 je u ovoj dobnoj skupini što predstavlja čak 49,38% ukupnog udjela članstva.

Još je interesantnija situacija u upravljačkim tijelima HDD-a. Predsjednica HDD-a je žena i to već u trećem mandatu. U Upravnom odboru koji, osim predsjednice čini još 6 članova, 3 su žene, što znači da je udio žena u Upravnom odboru čak 57,14%. Nadzorni odbor i Sud časti sastoj se od 3 člana, od kojih je u svakom po jedna žena.

U zadnjih 10 godina vidi se stalna prisutnost žena u upravljačkim tijelima, ali i, što je posebno bitno, konstantan rast tog udjela.

Od Izborne skupštine 2000. godine kada su između 16 kandidata/tkinja 2 žene izabrane za članice Upravnog odbora, već na idućoj skupštini održanoj 2003. godine broj žena u Upravnom odboru narastao je na četiri čime su postale natpolovična većina. Taj omjer nije se mijenjao niti na iduće tri skupštine tako da i danas u Upravnom odboru imamo četiri žene od kojih je jedna i predsjednica HDD-a.

I u druga dva upravljačka tijela Društva, Nadzornom odboru i Sudu častu, bilježimo stalnu prisutnost žena. Od ukupno tri člana koliko ima svako navedeno tijelo u skoro svakom mandatu jedna je članica.

Jedan od većih projekata s kojima je HDD započeo još 1999. godine su izložbe hrvatskog dizajna. Isprva organizirane kao jednogodišnje ubrzo su postale bijenalna događanja koja predstavljaju najbolju dizajnersku produkciju nastalu u Hrvatskoj u periodu koji obuhvaćaju. Riječ je o žiriranim izložbama na kojima se dodjeljuju i nagrade po kategorijama.

U proteklih 10 godina održano je šest takvih izložbi. Teško je precizno izračunati koliko nagrada su dobile žene jer su mnogi nagrađeni radovi djela mješovitih timova autora i autorica.

Broj kategorija u kojima su izloženi radovi na svakoj izložbi je varirao. Svaka nova izložba predstavila je veći broj radova, a broj kategorija u deset godina porastao je s prvotne dvije (grafički i produkt dizajn) na sedam (vizualne komunikacije, ambalaža, dizajn elektronskih/interaktivnih medija, produkt, koncept, modni dizajn, dizajn postava izložbi/prostorna grafika/signalizacija).

1999. godine, kada je organizirana prva takva izložba, dodijeljeno je ukupno 5 nagrada od čega su dvije nagrade dobile dizajnerice za svoje samostalne radove. Tri nagrade dobili su autori odnosno muški timovi.

Na idućoj izložbi dodijeljeno je 6 nagrada, od čega su dvije pripale ženama: jedna za samostalan rad, a druga dizajnerici koja je bila dio mješovitog tima.

Na trećoj izložbi hrvatskog dizajna održanoj 2003. godine počele su se dodjeljivati nagrade, osim za profesionalne, i za studentske radove. Od ukupno 6 nagrada dvije su dobile autorice za samostalne radove, jednu tim od autora i autorice, a jednu nagradu dobio je rad dizajnerskog studija koji čine tri žene. Točnije, od ukupno 9 osoba koje su dobile nagradu (bilo samostalno bilo kao dio tima), njih 6 su bile žene.

Na četvrtoj izložbi od ukupno 8 nagrada pet su dobile dizajnerice odnosno timovi u kojima su sudjelovale žene. Brojčano govoreći 13 osoba je bilo među nagrađenim autorima (bilo samostalno bilo kao dio tima), od čega je čak 8 bilo žena.

Peta izložba donosi čak 12 nagrada, od kojih 5 pripada autoricama odnosno timovima u kojima su sudjelovale žene. Ukupno je među nagrađenima 37 osoba: 26 žena i 11 muškaraca. Ovako neuobičajeno veliki broj nagrađenih rezultat je toga što je jednu nagradu, za najbolji studentski modni dizajn, dobio tim od čak 22 autora/ice u kojemu su sudjelovala samo dva muškarca.

Na posljednjoj izložbi hrvatskog dizajna održanoj 2010. godine dodijeljeno je 13 nagrada. Tri nagrade pripale su samostalnim autoricama, a pet nagrada pripalo je timovima autora u kojima su žene bile većina. U brojkama čak je 55 autora/ica među nagrađenima, a skoro pola, 27, jesu žene.

Nakon 20 godina rada HDD je početkom 2009. godine uselilo u prostor koji je dobilo na korištenje. Vrlo brzo u njemu je s radom počela Galerija Hrvatskog dizajnerskog društva. Već prve godine organizirano je ukupno 11 izložbi. Sedam izložbi organizirali su isključivo muški autori odnosno timovi autora, a ostale izložbe imale su žene, odnosno mješoviti timovi (jednu izložbu imao je isključivo ženski tim; jedna izložba sastajala se zapravo od dvije izložbe koje su osmislile dva ženska tima; a dvije izložbe osmislile su mješoviti timovi autora/ica).

U 2010. godini održano je ukupno pet izložbi. Jednu su organizirale dvije autorice, dvije su osmislile mješoviti timovi, a samo jedna je bila samostalna izložba muškog dizajnera. Postav posljednje izložbe osmislile su dvije dizajnerice, a na izložbi je izloženo 50-tak radova raznih autora/ica.

Više o radu Hrvatskog dizajnerskog društva može se pročitati na internetskoj stranici HDD-a <http://dizajn.hr/#/nagrade/>

Pripremila: Mirjana Jakušić